

Foretaksnavn NORE OG UVDAL KOMMUNE

Kontaktperson

Navn: Silje Ljøterud Bergan

Utfyller

Navn: Silje Ljøterud Bergan

Mottaker: Miljødirektoratet

SØKNAD

REFERANSENR.: 23S9CF29

Forprosjekt besøkscenter Hardangervidda på Rødberg

Varighet: 01.06.2023 - 01.09.2024

Kort beskrivelse av hovedprosjektet og delprosjekter/tiltak:

Forprosjekt Besøkscenter Hardangervidda på Rødberg.

Hardangervidda Nasjonalpark er fastlands Norges største nasjonalpark opprettet i 1981. Området huser normalt den største villreinstammen i Norge. En stor andel av Hardangervidda ligger i gamle Buskerud fylke, men fylket har ingen autoriserte besøkscenter til å formidle kunnskap om verneområdet og villreinstammen. Nore og Uvdal har allerede et sterkt kompetansemiljø knyttet mot forvaltning av Hardangervidda, med Øvre Numedal Fjellstyre, Hardangervidda Villreirutval, Statens Naturoppsyn og Viken Tilsynsutvalg lokalisert i kommunen, men det er et ønske å styrke dette fagmiljøet ytterligere.

Til tross for at villreinstammen på Hardangervidda er Norges største, finnes det heller ikke et autorisert besøkscenter for villrein tilknyttet Hardangervidda. Aktørene innen forvaltning av Hardangervidda ser et behov for et styrket kompetansemiljø som fremmer oppdatert og aktuell informasjon om verneområde generelt og villrein spesielt.

Vi ønsker å opprette et besøkscenter for Hardangervidda (nasjonalpark/villrein), lokalisert på Rødberg, kombinert med et kompetansesenter for utmarksforvaltning. Senteret skal gjennom sin faste utstilling gi både opplevelser og læring, både til lokalbefolkning og besøkende. Senteret skal presentere de nasjonale og internasjonale verdiene på Hardangervidda, og samtidig formidle den spennende historien om hvordan fjellet har vært, og fortsatt er, et viktig område for næringsutøvelse. Det vises til vedlagte prosjektskisse for utfyllende informasjon om mulig innhold og samarbeidspartnere, med synliggjøring av ulike konsepter for et besøkscenter.

Hardangervidda er et skattekammer der vi det vi høster har særdeles høy kvalitet. I et drømmebilde vil det å kombinere et besøkscenter med et lokalmatutvalg være et attraktivt og konkurransedyktig konsept forutsatt at man har de rette aktørene i førersetet.

Effektmål

Besøkscenter for Hardangervidda på Rødberg er med på å ivareta Numedal som vertskap for Hardangervidda, og som formidler oppdatert og aktuell informasjon om naturressursene, verneverdiene, villreinen, bærekraftig bruk av fjellet og næringsutøvelsen som drives. Besøkscenteret gjør Rødberg til en

attraktiv møteplass både for innbyggere, hytteinnbyggerne og besøkende. Senteret samler samarbeidspartnere og fagmiljøer under samme tak, og tiltrekker seg og utvikler nye kompetansearbeidsplasser. Besøksenteret er med på å bygge identitet og stolthet hos innbyggere og hytteinnbyggerne.

Resultatmål for hovedprosjekt

Å ha etablert et nasjonalt besøksenter for Hardangervidda på Rødberg som er både et kompetansemiljø og en attraksjon. Senteret skal være en levende møteplass som samler ulike aktører, og skaper aktivitet og attraktivitet for innbyggerne, fritidsinnbyggerne og besøkende.

Besøksenteret er autorisert nasjonalt besøksenter for nasjonalpark eller villrein.

Resultatmål for aktuell fase (forprosjekt)

Konsept, driftsmodell, bygningsmessige behov og fysisk plassering for besøksenter Hardangervidda på Rødberg er avklart. Samarbeidspartnere og finansieringsmodell er avklart, og arbeidet med besøksenter er ytterligere forankret i næringslivet og befolkningen.

Det er arbeidet godt i politisk nettverk for å få stortinget til å fatte vedtak om å åpne for søknad om autorisasjon av nasjonalt besøksenter for nasjonalpark eller villrein.

Hovedaktiviteter:

HA 1: Forankring, samarbeidsparter, politiske prosesser

Prosess med videre forankring av arbeidet med besøksenter i næringslivet og befolkningen.

Prosess for avklaring av samarbeidsparter

Politiske prosesser med mål om å få Miljødirektoratet til å lyse ut nye autorisasjoner av besøksenter

HA2: Økonomi

Finne investorer som vil bidra til å finansiere eller bygge selve bygget.

Finne samarbeidspartnere / leietakere i bygget for å etablere et kompetansemiljø og legge grunnlag for et levende besøksenter.

HA3: Fysisk bygg

Avklare fysisk plassering av besøksenteret

Utarbeide romprogram og skisseprosjekt i samarbeid med arkitekt.

Utarbeide kostnadsestimat for bygg.

HA4: Konsept og forretningsmodell

Utforming av konsept for besøksenteret.

Sikre at vi oppfyller kravene til å bli et autorisert besøksenter for å få godkjenning av Miljødirektoratet

Definere målgrupper og utarbeide prognoser for besøkstall basert på dette

Utrede organisasjonsform

Utarbeide forretningsplan, finne inntjeningsmuligheter for å drifte og utvikle senteret.

HA5: Prosjektadministrasjon

Koordinere arbeidet for arbeidsgruppe og styringsgruppe.

Sluttrapport og veien videre.

Beskriv samarbeidspartnere:

Viken Fylkeskommune er samarbeidspartner.

Vi er i dialog med flere aktuelle samarbeidspartnere fra fagmiljøene knyttet til forvaltning av villrein og forvaltning av Hardangervidda som f.eks. Statsforvaltere, villreinnemnd, SNO, fjellstyre, tilsynsutvalg, kommuner, næringsaktører mfl. Formaliseringen av samarbeidet med disse aktørene vil avklares i

forprosjektet.

Hvem er målgruppe(r) for prosjektet, og hvilken bruk/nytte og verdiskaping ser man for seg?

Vi ønsker å lage et besøkssenter som er en attraktiv møteplass både for innbyggere, hytteinnbyggerne, besøkende og fagmiljøene tilknyttet forvaltning Hardangervidda. Dette gjør at vi kan definere 4 målgrupper:

- Innbyggere i Nore og Uvdal og resten av Numedal
- Hytteinnbyggere
- Besøkende
- Fagmiljøene knyttet til forvaltning av Hardangervidda

Vi kan dele verdiskaping inn i fire typer verdiskaping, miljømessig, kulturell, sosial og økonomisk verdiskaping.

Arbeidet med Besøkssenter Hardangervidda vurderes å skape verdiskaping innen alle fire typene:

- Miljømessig verdiskaping: Hardangervidda og villreinen har en spennende historie, og det er et vell av kulturminner og kulturmiljøer som forteller denne historien. Et besøkssenter vil være en fantastisk arena for formidling av kulturhistorien. Hardangervidda Nord-Europas største høvfjellsplatå med det fantastisk fjellandskap. Et besøkssenter vil være en viktig for å formidle kunnskap om hvordan man skal besøke området uten å forstyrre villreinen, naturverdier eller true annet arts mangfold som finnes i området.

- Kulturell verdiskaping: Øvre Numedal har en lang og stolt historie knyttet til bruken av Hardangervidda gjennom tidene, med sanking, jakt, beite og fiske. Med de store ferdselsårene mellom øst og vest (Nordmannslepene), følger det mange spennende historier knyttet til «skrepperekarene» som var kjøpte varer på den ene siden av fjellet, fraktet det over, og solgte på andre siden. I tillegg er historien rundt samer og tamreindrift på Hardangervidda en viktig del av kulturhistorien. Dette er lokal identitet og kunnskap man i større grad kan bygge «kulturell kapital» rundt gjennom et besøkssenter.

- Sosial verdiskaping: Arbeidet med Besøkssenter Hardangervidda er bygget på ønske om å utvikle en møteplass for alle, der fellesskapet og engasjementet knyttet til Hardangervidda er en grunnpilar. Samtidig ser vi på et besøkssenter som en del av sentrumsutviklingen på Rødberg, og få Rødberg å bli en attraktiv møteplass.

- Økonomisk verdiskaping: Besøkssenter Hardangervidda må utvikle et økonomisk bærekraftig konsept i seg selv, samtidig som det gir merverdi til omkringliggende reiselivsbedrifter (eks Langedrag). I tillegg ønsker man at besøkssenteret skal fungere som et nav, og øke mulighetene for å etablering av flere bedrifter som tilbyr bærekraftige opplevelser, samt flere kompetansearbeidsplasser.

Beskriv hvilken kunnskap/kompetanse som er nødvendig for å realisere hovedprosjektet og delprosjekter/tiltak:

HA 1: Forankring, samarbeidsparter, politiske prosesser

Kompetansebehov: Prosessledelse, politisk nettverk, lokalt nettverk

HA2: Økonomi

Kompetansebehov: Politisk nettverk, nettverk i næringslivet, nettverk innen forvaltningen av Hardangervidda

HA3: Fysisk bygg

Kompetansebehov: Arkitekt, bygg ingeniør, eiendomsforvaltning.

HA4: Konsept og forretningsmodell

Kompetansebehov: arkitekt, forretningsutvikling og stedsutvikling

HA5: Prosjektadministrasjon

Kompetansebehov: Prosjektledelse

Beskriv prosjektets overføringsverdi og relevans for andre områder, og hvordan resultater/erfaringer vil bli formidlet:

Arbeid med konsept forslag for besøkssenter, synliggjøring av verdiskapings- og synergieffekter for næringsliv som et besøkssenter kan gi, og formidling av kunnskap vil kunne ha overføringsverdi for andre områder som vurderer etablering av lignende besøkssenter.

Resultater fra forprosjektet vil legges frem til orientering for politikere, samt for alle aktører som har bidratt inn i arbeidet, og vil danne grunnlag for videre arbeid med hovedprosjekt for etablering av besøkssenter.

I hvilket fylke(r), villreinområde(r) og kommuner skal prosjektet gjennomføres:

Nore og Uvdal kommune. Hardangervidda Villreinområde. Nore og Uvdal har også arealer innenfor Norefjell - Reinsjøfjell villreinområde

Beskriv om og eventuelt hvordan prosjektet er forankret i en regional plan, og i så fall hvilken:

Prosjektet er i samsvar med formål for regional plan for Hardangervidda og Norefjell - Reinsjøfjell med tilhørende handlingsplaner. Prosjektet vil og forholde seg til ny besøksstrategi som blir en del av ny forvaltningsplan for Hardangervidda nasjonalpark, samt felles sti - og løypeplaner som er under utarbeidelse. Gjennomførte prosjekter i forbindelse med regionale planer og tilhørende handlingsplan gir viktig kunnskap om villrein, ferdsel i villrein og verneområder, samt randsonene til disse. Dette er kunnskap som må tilgjengeliggjøres og formidles til brukerne av Hardangervidda og fjellområdene rundt. Mulighetene for verdiskaping gjennom lokal nærings- og samfunnsutvikling i randsonene til villreinområdene er og en del av kunnskapsgrunnlaget som foreligger som en del av plangrunnlaget for de regionale planene, eller som det skal arbeides med videre gjennom ulike prosjekter/tiltak som er definert gjennom handlingsprogrammene.

Hvem eier grunnen der eventuelle fysiske tiltak skal gjøres?

Det søkes om finansiering av et forprosjekt, ikke til et fysisk tiltak i første omgang. Forprosjektet vil avklare fysisk plassering og finansiering.

Beskriv positive og eventuelle negative miljøvirkninger av prosjektet og tiltakene:

Et eventuelt besøkssenter fører til økt informasjon og og formidling av kunnskap om bruken av Hardangervidda og fjellområdene rundt. Det vises også til vedlagte prosjektskisse.

Hvem skal eie og vedlikeholde eventuelle fysiske tiltak i etterkant/hvordan skal arbeidet videreføres?

Forprosjekt. Ikke fysisk tiltak i første omgang. Forprosjektet vil avklare fysisk plassering.

Kommunen er prosjekteier

Beskriv hvordan krav om 50% egenfinansiering skal løses:

50 % egenfinansiering skal løses gjennom egenfinansiering fra kommunen gjennom avsatte budsjettmidler og egeninnsats fra partene i prosjektarbeidet.

Budsjett

Kostnader	Beløp
Timer egne ansatte (238 x kr 840 per time)	199 920
Dugnadstimer frivillige (0 x kr 300 per time)	0
Kjøp av tjenester	1 200 080
Transport (kjøring)	0
Utgifter til investeringer	0
Sum kostnader	1 400 000

Finansiering	Beløp
Samlet kostnad	1 400 000
- Dugnadstimer frivillige (0 x kr 300 per time)	0
- Egne midler	700 000
- Andre offentlige tilskudd	0
- Annen finansiering	0
Omsøkt tilskudd	700 000

Kan tiltaket/deler av tiltaket gjennomføres med mindre tilskudd enn omsøkt? Nei

Eventuelle merknader:

Ikke utfyllt

Vedlegg

 prosjektskisse besøkssenter Hardangervidda.pdf (Prosjektbeskrivelse)

 Kostnads og finansieringsplan forprosjekt besøkssenter Hardangervidda.docx (Økonomi/Finansiering)

 Silje Ljøterud Bergan for NORE OG UVDAL KOMMUNE

Levert 15.01.2023